

Thực trạng quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ mầm non: Nghiên cứu tại huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang

Nguyễn Thị Tình*¹, Hoàng Thị Thái²,
Nguyễn Thị Yên³

* Tác giả liên hệ

¹ Email: tinhsp2002@gmail.com

Trường Đại học Sư phạm Hà Nội
136 Xuân Thủy, quận Cầu Giấy,
Hà Nội, Việt Nam

² Email: hoangthithai79@gmail.com

³ Email: yennghuyenlinh79@gmail.com.

Trường Mầm non Tam Di
Xã Tam Di, huyện Lục Nam,
tỉnh Bắc Giang, Việt Nam

TÓM TẮT: Trên cơ sở phân tích khung lý luận cơ bản về quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi, nghiên cứu này tập trung vào việc khảo sát thực trạng quản lý và tổ chức các hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi tại 10 trường mầm non ở huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang. Qua phương pháp nghiên cứu đa chiều, bao gồm quan sát, khảo sát bằng bảng hỏi và phỏng vấn với 35 cán bộ quản lý giáo dục và 115 giáo viên từ các trường mầm non được chọn, nghiên cứu phát hiện ra sự công nhận đáng kể từ phía giáo viên về tầm quan trọng của hoạt động khám phá khoa học trong việc thúc đẩy sự phát triển nhận thức, cảm xúc và xã hội cho trẻ mầm non. Tuy nhiên, những thách thức về nguồn lực, đào tạo chuyên môn và tích hợp chương trình giáo dục vẫn còn là những rào cản đối với việc thực hiện hiệu quả. Nghiên cứu là cơ sở cho những nghiên cứu tiếp theo để xuất các điều chỉnh chính sách, phân bổ nguồn lực và chương trình đào tạo giáo viên nhằm tối ưu hóa các hoạt động khám phá khoa học trong giáo dục mầm non.

TỪ KHÓA: Giáo dục mầm non, khám phá khoa học, quản lý giáo dục, thực hiện chương trình, phát triển trẻ mầm non, huyện Lục Nam, chính sách giáo dục, đào tạo giáo viên.

→ Nhận bài 28/3/2024 → Nhận bài đã chỉnh sửa 01/6/2024 → Duyệt đăng 15/7/2024.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12410711>

1. Đặt vấn đề

Giáo dục và đào tạo có vai trò quan trọng đối với sự phát triển đất nước. Thông qua đánh giá thực trạng giáo dục của đất nước ta trong những năm vừa qua, Đại hội XIII của Đảng đã xác định, tiếp tục đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, phát triển con người. Đại hội XIII ngoài việc tiếp tục khẳng định vị trí của giáo dục và đào tạo, còn bổ sung là: “Động lực then chốt để phát triển đất nước” và yêu cầu cụ thể hóa chủ trương này: “Xây dựng đồng bộ thể chế, chính sách để thực hiện có hiệu quả chủ trương giáo dục và đào tạo cùng với khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu, là động lực then chốt để phát triển đất nước”[1].

Giáo dục mầm non có vai trò quan trọng trong hệ thống giáo dục quốc dân: “Mục tiêu của giáo dục mầm non là giúp trẻ em phát triển về thể chất, tình cảm, trí tuệ, thẩm mỹ và hình thành những yếu tố đầu tiên của nhân cách, chuẩn bị cho trẻ em vào lớp Một. Hình thành và phát triển ở trẻ em những chức năng tâm sinh lý, năng lực và phẩm chất mang tính nền tảng. Những kỹ năng sống cần thiết phù hợp với lứa tuổi, khơi dậy và phát triển tối đa những khả năng tiềm ẩn, đặt nền tảng cho việc học ở các cấp học tiếp theo và cho việc học tập

suốt đời”. Đồng thời, Bộ Giáo dục và Đào tạo cũng ra chỉ thị: “Xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên mầm non đủ về số lượng và đảm bảo chất lượng, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục mầm non” [2].

Để phù hợp với mục tiêu phát triển năng lực toàn diện của trẻ mầm non, hoạt động khám phá khoa học đóng vai trò quan trọng trong chương trình giáo dục mới. Hoạt động này không chỉ là một phần của nội dung chương trình mà còn là cách để trẻ khám phá những điều mới mẻ trong tự nhiên và xã hội. Thông qua việc tổ chức hoạt động này, giáo viên mầm non giúp trẻ phát triển kỹ năng tự học và tự nhận thức, từ đó trang bị cho trẻ kiến thức cần thiết cho các hoạt động học tập tương lai. Sự phổ cập giáo dục mầm non cho trẻ 5 tuổi đang diễn ra song song với việc ra đời của Bộ Chuẩn phát triển trẻ 5 tuổi, thể hiện sự quan trọng và tập trung của các cấp, ngành liên quan đến trẻ mầm non. Nhận thức được tầm quan trọng của hoạt động khám phá khoa học đối với trẻ 5 - 6 tuổi, các trường mầm non ở huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang đã tích cực tổ chức và xây dựng môi trường giáo dục hiệu quả. Tuy nhiên, giáo viên mầm non vẫn gặp nhiều khó khăn trong việc tổ chức hoạt động này do thiếu kỹ năng cần thiết và hạn chế về nguồn lực. Điều này thể hiện sự cần thiết của

việc nghiên cứu và áp dụng các biện pháp quản lý hiệu quả để nâng cao hiệu suất của hoạt động này.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Lí luận về quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi

a. *Khái niệm quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở trường mầm non*

Quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở trường mầm non là quá trình tác động có mục đích và có kế hoạch của hiệu trưởng đến đội ngũ cán bộ, giáo viên mầm non nhằm tạo ra các điều kiện và cơ hội, tổ chức các hoạt động cho trẻ để trẻ tích cực tìm tòi, khám phá và phát hiện đặc điểm của các hiện tượng tự nhiên, xã hội xung quanh trẻ.

b. *Nội dung quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở trường mầm non*

Thứ nhất: Lập kế hoạch hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi trường mầm non

- Kế hoạch hóa có nghĩa là xác định mục đích, mục tiêu đối với thành tựu tương lai của hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi cho giáo viên và các con đường, cách thức và biện pháp để đạt được mục đích và mục tiêu đó.

- Kế hoạch hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi được xây dựng trước khi năm học bắt đầu cho phù hợp với nội dung và yêu cầu tổ chức cho trẻ hoạt động.

Việc lập kế hoạch giúp cho người quản lý hình dung đầy đủ và rõ ràng mọi công việc phải làm để chủ động điều hành hoạt động trong toàn trường nói chung và hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi nói riêng. Cho nên, việc làm này còn giúp cho người quản lý chủ động và có những biện pháp phù hợp.

Trong kế hoạch hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi cần làm rõ: Khi lập kế hoạch hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi, hiệu trưởng trường mầm non cần: 1/ Nắm vững đặc điểm tâm lý trẻ 5 - 6 tuổi, xác định căn cứ cho việc lập kế hoạch và mục tiêu giáo dục trẻ ở độ tuổi này, yêu cầu đối với việc hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi; 2/ Phân tích thực trạng điều kiện hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi (Đặc điểm môi trường tự nhiên, môi trường văn hóa, xã hội nơi trường đóng, năng lực của đội ngũ giáo viên và cơ sở vật chất của nhà trường...); 3/ Xác định mục tiêu, yêu cầu đối với việc tạo lập môi trường và tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi; 4/ Xác định các điều kiện cần thiết cho hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi; 5/ Xác định các nội dung hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi; 6/ Xác định các tiêu chí đánh giá và kiểm tra hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi; 7/ Kế hoạch huy động nguồn lực từ các lực lượng sau để thực hiện hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi: Giáo

viên hay chuyên gia giỏi về hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi, huy động các lực lượng khác và cha mẹ học sinh tham gia hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.

Quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi đạt hiệu quả tốt hay chưa tốt phụ thuộc rất nhiều vào việc cán bộ quản lý nắm vững được kế hoạch khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi. Cho nên, ban giám hiệu các trường mầm non cần phải quan tâm quản lý tốt ở nội dung này. Việc lập kế hoạch khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi yêu cầu ban giám hiệu cần căn cứ vào Chương trình Giáo dục mầm non mới mà địa phương đang thực hiện để hướng dẫn, chỉ đạo giáo viên thực hiện tốt nội dung kế hoạch, từ đó kiểm tra, nhận xét và đánh giá việc thực hiện các kế hoạch đó của giáo viên.

Thứ hai: Tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở trường mầm non

Tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi được thực hiện theo Chương trình Giáo dục mầm non quy định tại Chương trình Giáo dục mầm non Theo thông tư số 28/2016/TT-BGDĐT về việc Sửa đổi, bổ sung một số nội dung của Chương trình Giáo dục mầm non ban hành kèm theo Thông tư số 17/2009/TT-BGDĐT ngày 25 tháng 7 năm 2009 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Tổ chức hoạt động khám phá khoa học nhằm giúp trẻ 5 - 6 tuổi ở trường mầm non phát triển hài hòa về các mặt thể chất, tình cảm và kỹ năng xã hội phát triển thẩm mỹ, nhận thức, ngôn ngữ và chuẩn bị cho trẻ vào học ở tiểu học.

Tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi giáo viên cần quan tâm, giám sát việc xây dựng nội dung chương trình trong kế hoạch và tổ chức các hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các hoạt động học của từng độ tuổi, hoạt động học của từng cá nhân trẻ, từng lớp (xây dựng nội dung kết hợp, nội dung trọng tâm cho từng hoạt động).

Như vậy, để tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi, hiệu trưởng cần thực hiện các công việc sau: 1/ Thành lập nhóm theo khu hay tổ để tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi; 2/ Xây dựng kế hoạch và tổ chức bồi dưỡng kiến thức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi cho giáo viên; 3/ Bố trí sắp xếp phân công nhiệm vụ cho các cá nhân, bộ phận tham gia hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi; 4/ Quy định cơ chế phối hợp giữa các bộ phận thực hiện hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi; 5/ Xây dựng các nguồn lực cần huy động để hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi: Nguồn nhân lực, tài lực, cơ sở vật chất, công nghệ thông tin.

Các tổ chuyên môn họp tổ, nhóm hàng tháng để thống nhất trong mục tiêu, nội dung hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi. Tổ chuyên môn tổ chức cho các

thành viên trong tổ thảo luận về những nội dung hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi để các giáo viên cùng chia sẻ quan điểm. Thường xuyên tổ chức giao lưu học hỏi kinh nghiệm về hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi với với các trường bạn trong và ngoài huyện.

Nhà trường tổ chức các buổi bồi dưỡng chuyên đề, tập huấn về hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi, quy định cơ chế phối hợp giữa các bộ phận thực hiện hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi. Lựa chọn giáo viên cốt cán có năng lực trình độ chuyên môn, tâm huyết để lan tỏa trong cán bộ giáo viên.

Muốn tổ chức thực hiện hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi được tốt, cần huy động các nguồn tài chính bằng nhiều cách khác nhau như: ngân sách nhà nước, các tổ chức, nhà tài trợ, từ cha mẹ học sinh...

Thứ ba: Chỉ đạo triển khai kế hoạch hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non

Căn cứ vào kế hoạch đã xây dựng, chỉ đạo giáo viên hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi, Hiệu trưởng thực hiện những công việc sau:

- Chỉ đạo hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi theo chủ đề phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường, của địa phương.

- Chỉ đạo nhóm hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi lập kế hoạch thực thi công việc của nhóm và cá nhân theo sự phân công.

- Chỉ đạo phối hợp chặt chẽ giữa các bộ phận thực hiện hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.

- Giám sát chặt chẽ việc thực hiện kế hoạch hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi của đội ngũ giáo viên.

- Chỉ đạo điều chỉnh nội dung công việc so với kế hoạch ban đầu khi cần thiết.

- Chỉ đạo các bộ phận có liên quan tạo điều kiện thuận lợi cho đội ngũ giáo viên hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.

- Hiệu trưởng chỉ đạo tổ chuyên môn thực hiện tốt các nội dung khám phá khoa học đã được xác định trong chương trình, trên cơ sở khung Chương trình Giáo dục mầm non do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành. Nhà trường chỉ đạo tổ chuyên môn tổ chức cho giáo viên thảo luận về các nội dung khám phá khoa học, đồng thời hướng dẫn giáo viên xây dựng phân phối chương trình, kế hoạch dạy học sao cho phù hợp với điều kiện thực tiễn.

Thứ tư: Kiểm tra, đánh giá kết quả hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non

Việc đánh giá thực hiện kế hoạch hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi trong nhà trường là vô cùng cần thiết và hết sức quan trọng. Thông qua việc đánh giá, hiệu trưởng sẽ phát hiện ra những mặt mạnh, mặt yếu, để từ đó ngăn chặn và kịp thời uốn nắn những lệch

lạc của cá nhân và tập thể khi tiến hành thực hiện kế hoạch. Hiệu trưởng kiểm tra đánh giá hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi gồm các nội dung sau:

- Kiểm tra nội dung chuẩn bị và tiến độ thực hiện công việc của nhóm hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.

- Kiểm tra các nguồn lực như cơ sở vật chất, đội ngũ... để phục vụ công tác hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.

- Kiểm tra kết quả hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi theo kế hoạch đề ra.

- Phản hồi kết quả kiểm tra cho những người liên quan để hoàn thiện công việc được giao.

- Quản lý về kiểm tra đánh giá hoạt động của giáo viên trong việc tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi có một ý nghĩa lớn nhằm giúp ban giám hiệu kịp thời nắm bắt yếu và phát huy ưu điểm của giáo viên trong công tác tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi, từ đó xây dựng kế hoạch bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên để nâng cao kỹ năng của giáo viên trong việc hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.

- Quản lý về kiểm tra đánh giá hoạt động của giáo viên trong hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi yêu cầu cán bộ quản lý phải lựa chọn nội dung và hình thức kiểm tra sao cho đảm bảo phù hợp với yêu cầu đổi mới về Chương trình Giáo dục mầm non.

- Quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở trường mầm non là quá trình diễn ra lâu dài, chịu ảnh hưởng của nhiều yếu tố như: Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên; Năng lực quản lý của cán bộ quản lý nhà trường; Năng lực tổ chức hoạt động; Môi trường bên ngoài; Cơ sở vật chất; Nội dung, chương trình giáo dục; Đặc điểm khám phá khoa học.

2.2. Kết quả khảo sát thực trạng

2.2.1. Khái quát về quá trình tổ chức khảo sát thực trạng

Mục tiêu khảo sát: Nhằm thu thập thông tin về thực trạng quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang là tạo cơ sở cho việc phân tích, đánh giá thực trạng của vấn đề này.

Nội dung khảo sát: Thực trạng quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang và các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang.

Đối tượng khảo sát: Điều tra 35 cán bộ quản lý và 115 giáo viên dạy trẻ 5 - 6 tuổi của 10 trường mầm non huyện Lục Nam.

Quy mô khảo sát: Các nghiên cứu khảo sát được tiến hành ở Trường mầm non huyện Lục Nam: (Tam Dị;

Thị trấn Đồi Ngô 1; Thị trấn Đồi Ngô 2; Bảo Đài; Bảo Sơn; Đông Phú; Đông Hưng; Tiên Nha; Trường Giang; Nghĩa Phương).

Phương pháp khảo sát: Sử dụng phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi.

Cách thức xử lý số liệu: Sử dụng công thức toán thống kê để xử lý số liệu khảo sát.

Thang đo khoảng được sử dụng trong các câu hỏi về mức độ có giá trị từ 1 - 4 và giá trị khoảng cách là 0.67. Ý nghĩa của giá trị trung bình \bar{X}_i đối với thang đo được nêu ở Bảng 1.

2.2.2. Kết quả khảo sát

2.2.2.1. Thực trạng lập kế hoạch hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang

Kết quả khảo sát thu được thể hiện ở Bảng 2. Được đánh giá thực hiện tốt nhất là nội dung “Kế hoạch hoạt

động khám phá khoa học được xây dựng trước khi năm học bắt đầu cho phù hợp với yêu cầu của nội dung tổ chức cho trẻ hoạt động” và nội dung “Xác định căn cứ cho việc lập kế hoạch. Hiệu trưởng cần nắm vững đặc điểm tâm lý trẻ 5 - 6 tuổi, mục tiêu giáo dục trẻ ở độ tuổi này; yêu cầu đối với việc hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi” có từ 53.04% đến 62.86% đánh giá thực hiện tốt. Cô N.T.H. (Trường Mầm non Tiên Nha) cho rằng: “Việc lập kế hoạch giúp cho người quản lý hình dung rõ ràng, đầy đủ mọi công việc phải làm để chủ động điều hành hoạt động trong toàn trường nói chung và hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi nói riêng, việc làm này còn giúp cho người quản lý chủ động và có những biện pháp phù hợp”. Nghiên cứu sản phẩm là bản kế hoạch của các trường mầm non, chúng tôi nhận thấy, trong kế hoạch hiệu trưởng các trường mầm non đã xác định những thuận lợi và khó khăn trong hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6

Bảng 1: Cách thức xử lý số liệu

Giá trị \bar{X}_i	$1 \leq \bar{X} < 1.67$	$1.67 < \bar{X} \leq 2.34$	$2.34 < \bar{X} \leq 3.00$
Mức độ tán thành	Không đồng ý	Phân vân	Đồng ý
Mức độ quan trọng	Không quan trọng	Trung bình	Quan trọng
Mức độ thực hiện	Không thực hiện	Ít thực hiện	Thường xuyên
Kết quả	Yếu	Trung bình	Tốt
Mức độ ảnh hưởng	Không ảnh hưởng	Ít ảnh hưởng	Ảnh hưởng

Bảng 2: Thực trạng lập kế hoạch hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang

TT	Nội dung	Ý kiến đánh giá	\bar{X}	\bar{X}_{chung}	Thứ bậc
1	Kế hoạch hoạt động khám phá khoa học được xây dựng trước khi năm học bắt đầu.	Cán bộ quản lý (n=35)	2.49	2.49	1
		Giáo viên (n=115)	2.50		
2	Xác định căn cứ cho việc lập kế hoạch. Hiệu trưởng cần nắm vững đặc điểm tâm lý trẻ 5 - 6 tuổi, mục tiêu giáo dục trẻ ở độ tuổi này.	Cán bộ quản lý (n=35)	2.40	2.42	2
		Giáo viên (n=115)	2.43		
3	Phân tích thực trạng điều kiện hoạt động.	Cán bộ quản lý (n=35)	1.60	1.70	7
		Giáo viên (n=115)	1.79		
4	Xác định mục tiêu, yêu cầu.	Cán bộ quản lý (n=35)	2.09	2.05	3
		Giáo viên (n=115)	2.02		
5	Xác định nội dung hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.	Cán bộ quản lý (n=35)	2.14	2.18	4
		Giáo viên (n=115)	2.23		
6	Xác định các tiêu chí kiểm tra, đánh giá.	Cán bộ quản lý (n=35)	2.11	2.14	5
		Giáo viên (n=115)	2.16		
7	Kế hoạch huy động nguồn lực để thực hiện hoạt động.	Cán bộ quản lý (n=35)	1.63	1.68	6
		Giáo viên (n=115)	1.74		

tuổi để chỉ đạo xây dựng kế hoạch cho phù hợp. Đ.T.N (Trường Mầm non Trường Giang) cho biết: “*Cán bộ quản lý đã chỉ đạo giáo viên mầm non trong việc xây dựng kế hoạch hoạt động khám phá khoa học phải thiết kế các chủ đề khám phá khoa học xuất phát từ nhu cầu và hứng thú của trẻ và đưa ra nhiệm vụ nhận thức rõ ràng, kế hoạch nêu rõ sử dụng hoạt động tạo hình, bài tập, trò chơi... nào để rèn luyện trí nhớ có chủ định cho trẻ, đây chính là những điều kiện cần thiết để hoạt động khám phá khoa học của trẻ mang tính thực chất và đạt được hiệu quả hơn*”.

Để lập kế hoạch hoạt động khám phá khoa học hiệu quả cần thiết phải “*Xác định mục tiêu, yêu cầu đối với việc hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi*”, “*Xác định nội dung, các tiêu chí kiểm tra, đánh giá hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi*”. Thực trạng thực hiện các nội dung này mới chỉ đạt mức trung bình (Từ 2.09 đến 2.14 điểm. Giáo viên đánh giá thực hiện ở mức trung bình (\bar{X} từ 2.02 đến 2.23 điểm, tỉ lệ % ở mức trung bình từ 12.17% đến 65.71%.

Nội dung “*Kế hoạch huy động nguồn lực để thực hiện hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi*” được đánh giá mức độ thực hiện thấp nhất (có từ 48.57% đến 55.65% cho rằng, không thực hiện).

2.2.2.2. Thực trạng tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang

Kết quả khảo sát thu được thể hiện ở Bảng 3. Các nội dung “*Tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang*” thực hiện ở mức tốt, gồm: “*Thành lập nhóm hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi*” (57.14% đến 57.39% cho rằng, thực hiện tốt, trung bình chung: 2.43 điểm, thứ bậc 1) và “*Phân công nhiệm vụ cho các cá nhân, bộ phận tham gia hoạt động khám phá*

khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi” (có từ 31.30% đến 42.86% đánh giá ở mức “trung bình”).

Cô V.T.N (Trường Mầm non Bảo Sơn) nhận xét: “*Các trường mầm non đã thành lập nhóm hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi do tổ trưởng chuyên môn phụ trách chính. Thành viên trong nhóm là các giáo viên trong trường. Cụ thể hóa nhiệm vụ của hiệu trưởng trong việc hướng dẫn và chỉ đạo giáo viên thực hiện nội dung, nguyên tắc hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi. Cán bộ quản lý đã phân công công việc cho các bộ phận và cá nhân phụ trách liên quan đến hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi như phối hợp với tổ chuyên môn, giáo viên*”.

Nội dung “*Tổ chức bồi dưỡng kiến thức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi cho giáo viên*” được nhận xét và đánh giá còn nhiều hạn chế (Có từ 36.52% đến 37.14% đánh giá thực hiện ở mức trung bình).

Nội dung “*Xác định các nguồn lực đầu tư cần huy động để hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi chưa được quan tâm thực hiện. Mặt khác, cho dù đã phân công trách nhiệm cụ thể cho cá nhân, các bộ phận liên quan nhưng chưa thực hiện tốt nội dung “Quy định cơ chế phối hợp giữa các bộ phận thực hiện hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi”*”. Đây là nội dung thực hiện ở mức thấp nhất (30.43% đến 68.57% đánh giá thực hiện ở mức trung bình).

2.2.2.3. Thực trạng chỉ đạo hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang

Kết quả khảo sát thu được thể hiện ở Bảng 4. Công tác “*Chỉ đạo hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang*” đã được chú trọng thực hiện, nhất là nội dung “*Chỉ đạo hoạt động khám phá khoa học cho trẻ*

Bảng 3: Thực trạng tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang

TT	Nội dung	Ý kiến đánh giá	\bar{X}	\bar{X}_{chung}	Thứ bậc
1	Thành lập nhóm xây dựng môi trường khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.	Cán bộ quản lý (n=35)	2.35	2.43	1
		Giáo viên (n=115)	2.52		
2	Tổ chức bồi dưỡng kiến thức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi cho giáo viên.	Cán bộ quản lý (n=35)	2.14	2.15	3
		Giáo viên (n=115)	2.16		
3	Phân công nhiệm vụ cho các cá nhân, bộ phận tham gia hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.	Cán bộ quản lý (n=35)	2.34	2.38	2
		Giáo viên (n=115)	2.43		
4	Quy định cơ chế phối hợp giữa các bộ phận thực hiện xây dựng môi trường khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.	Cán bộ quản lý (n=35)	1.91	1.97	5
		Giáo viên (n=115)	2.02		
5	Xác định các nguồn lực cần huy động để hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi: Nguồn nhân lực; vật lực; tài lực; công nghệ thông tin.	Cán bộ quản lý (n=35)	1.97	2.11	4
		Giáo viên (n=115)	2.24		

Bảng 4: Thực trạng chỉ đạo hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang

TT	Nội dung	Ý kiến đánh giá	\bar{X}	\bar{X}_{chung}	Thứ bậc
1	Chỉ đạo xây dựng môi trường khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi theo chủ đề phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường, của địa phương.	Cán bộ quản lí (n=35)	2.49	2.49	1
		Giáo viên (n=115)	2.50		
2	Chỉ đạo nhóm hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi lập kế hoạch thực thi công việc của nhóm và cá nhân theo sự phân công.	Cán bộ quản lí (n=35)	2.49	2.46	2
		Giáo viên (n=115)	2.43		
3	Chỉ đạo phối hợp chặt chẽ giữa các bộ phận thực hiện hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.	Cán bộ quản lí (n=35)	1.60	1.70	6
		Giáo viên (n=115)	1.79		
4	Giám sát chặt chẽ việc thực hiện kế hoạch hoạt động.	Cán bộ quản lí (n=35)	2.09	2.05	5
		Giáo viên (n=115)	2.02		
5	Chỉ đạo điều chỉnh nội dung công việc so với kế hoạch ban đầu khi cần thiết.	Cán bộ quản lí (n=35)	2.14	2.18	3
		Giáo viên (n=115)	2.23		
6	Chỉ đạo các bộ phận có liên quan tạo điều kiện thuận lợi cho đội ngũ giáo viên tổ chức hoạt động.	Cán bộ quản lí (n=35)	2.11	2.14	4
		Giáo viên (n=115)	2.16		

Bảng 5: Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang

TT	Nội dung	Ý kiến đánh giá	\bar{X}	\bar{X}_{chung}	Thứ bậc
1	Kiểm tra công tác chuẩn bị, tiến độ thực hiện công việc của nhóm hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.	Cán bộ quản lí (n=35)	2.17	2.14	2
		Giáo viên (n=115)	2.10		
2	Kiểm tra các nguồn lực phục vụ công tác.	Cán bộ quản lí (n=35)	2.23	2.24	1
		Giáo viên (n=115)	2.26		
3	Kiểm tra kết quả hoạt động theo kế hoạch.	Cán bộ quản lí (n=35)	2.31	2.05	4
		Giáo viên (n=115)	1.80		
4	Phản hồi kết quả kiểm tra.	Cán bộ quản lí (n=35)	2.09	2.06	3
		Giáo viên (n=115)	2.03		

5 - 6 tuổi theo chủ đề phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường, của địa phương” (Trung bình chung: 2.49 điểm, thứ bậc 1) và nội dung “Chỉ đạo nhóm hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi lập kế hoạch thực thi công việc của nhóm và cá nhân theo sự phân công” (Trung bình chung: 2.42 điểm, thứ bậc 2) thực hiện đạt kết quả tốt, có từ 53.04% đến 62.86% đánh giá thực hiện ở mức tốt.

Các nội dung “Chỉ đạo điều chỉnh nội dung công việc so với kế hoạch ban đầu khi cần thiết” (Điểm trung bình 2.18 điểm) và “Chỉ đạo các bộ phận có liên quan tạo điều kiện thuận lợi cho đội ngũ giáo viên hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi” (Điểm trung bình 2.14 điểm) thực hiện ở mức trung bình cho thấy công tác chỉ đạo của cán bộ quản lí các trường mầm non chưa quan tâm điều chỉnh nội dung công việc. Nội dung “Giám sát chặt chẽ việc thực hiện kế hoạch hoạt động

khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi của đội ngũ giáo viên” đạt mức “trung bình” (2.05 điểm, thứ bậc 5).

Cần có sự phối hợp giữa các bộ phận để hoạt động khám phá khoa học hiệu quả. Tuy nhiên, nội dung “Chỉ đạo phối hợp chặt chẽ giữa các bộ phận thực hiện hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi” thực hiện ở mức thấp nhất (45.71% đến 50.43% đánh giá không thực hiện).

2.2.2.4. Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang

Kết quả khảo sát thu được thể hiện ở Bảng 5. Qua kết quả khảo sát cho thấy, thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang chỉ đạt mức “trung bình” với \bar{X} từ 2.05 đến 2.24 điểm.

Bảng 6: Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến xây dựng môi trường khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở trường mầm non

TT	Nội dung	Ý kiến đánh giá	\bar{X}	\bar{X}_{chung}	Thứ bậc
1	Nhận thức của Cán bộ quản lí, giáo viên	Cán bộ quản lí (n=35)	2.74	2.70	2
		Giáo viên (n=115)	2.65		
2	Năng lực quản lí của Cán bộ quản lí nhà trường	Cán bộ quản lí (n=35)	2.46	2.55	3
		Giáo viên (n=115)	2.65		
3	Năng lực tổ chức hoạt động	Cán bộ quản lí (n=35)	2.77	2.71	1
		Giáo viên (n=115)	2.64		
4	Môi trường bên ngoài	Cán bộ quản lí (n=35)	2.17	2.36	7
		Giáo viên (n=115)	2.55		
5	Ngân sách, cơ sở vật chất	Cán bộ quản lí (n=35)	2.23	2.39	6
		Giáo viên (n=115)	2.56		
6	Nội dung, chương trình giáo dục	Cán bộ quản lí (n=35)	2.74	2.50	5
		Giáo viên (n=115)	2.25		
7	Đặc điểm khám phá khoa học của trẻ mầm non	Cán bộ quản lí (n=35)	2.63	2.54	4
		Giáo viên (n=115)	2.44		

Điều này đòi hỏi cán bộ quản lí quan tâm đến các nguồn lực như phân công nhiệm vụ cho bộ phận chịu trách nhiệm, kinh phí, điều kiện cơ sở vật chất, nguyên vật liệu... Cho nên, nội dung “Kiểm tra các nguồn lực phục vụ công tác hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi” được đánh giá thực hiện ở mức trung bình (37.39% đến 42.86% đánh giá mức “trung bình”). Vì vậy, nếu cán bộ quản lí quan tâm đầu tư đến các nguồn lực sẽ tạo điều kiện giáo viên chuẩn bị tốt cho hoạt động này. Nội dung “Kiểm tra tiến độ thực hiện công việc, công tác chuẩn bị của nhóm hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi” (30.43% đến 48.57% ý kiến đánh giá mức “trung bình”).

Cung cấp “Phản hồi về kết quả kiểm tra cho các bên liên quan nhằm hoàn thiện nhiệm vụ được giao” giúp các quản lí và giáo viên nắm được hiện trạng về hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi. Đánh giá kết quả của hoạt động này bao gồm việc kiểm tra theo kế hoạch đã đề ra, đánh giá năng lực của giáo viên trong việc tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi cũng như ý thức và thái độ tham gia của các em và sự hỗ trợ từ các bên liên quan.

2.2.3. Thực trạng mức độ ảnh hưởng của các yếu tố đến quản lí hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang

Kết quả khảo sát thu được thể hiện ở Bảng 6. Số liệu ở Bảng 6 cho thấy, yếu tố “Năng lực tổ chức hoạt động khám phá khoa học của giáo viên” (2.71 điểm, thứ bậc 1) và yếu tố “Nhận thức của cán bộ quản lí, giáo viên”

(2.70 điểm, thứ bậc 2), “Năng lực quản lí của cán bộ quản lí nhà trường” (2.55 điểm, thứ bậc 3), là những yếu tố ảnh hưởng nhiều nhất đến hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở trường mầm non.

Nếu các quản lí của các trường mầm non hiểu đúng và “Nhận thức rõ về tầm quan trọng của hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi”, họ sẽ tích cực định hình và áp dụng các hội thảo nhằm cải thiện chất lượng hoạt động. Trong những buổi hội thảo này, các chuyên gia sẽ được mời đến để đào tạo và bồi dưỡng kiến thức cho giáo viên. Đồng thời, các quản lí sẽ chỉ đạo hợp tác với các trường mầm non khác trong cộng đồng để tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên đề về hoạt động khám phá khoa học nhằm nâng cao nhận thức và chia sẻ kinh nghiệm với nhau. Các yếu tố như: chương trình giáo dục, phương pháp và cơ sở vật chất cũng như đặc điểm tự nhiên của trẻ mầm non và môi trường bên ngoài. Đều có ảnh hưởng đáng kể đến hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.

3. Kết luận

Kết quả của nghiên cứu cho thấy rằng, đa số các cán bộ quản lí và giáo viên tại các trường mầm non ở huyện Lục Nam, tỉnh Bắc Giang đã nhận thức được mục tiêu của hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi và đã đầu tư quan tâm và thực hiện các nội dung này. Tuy nhiên, các hoạt động khám phá như về quê hương, nghề nghiệp, văn hoá dân tộc và các hành tinh cùng việc xây dựng môi trường khám phá các hiện tượng tự nhiên và thiên nhiên vô sinh vẫn chưa được thực hiện hiệu quả.

Hiệu trưởng của các trường mầm non đã lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra, đánh giá kết quả của hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi. Tuy nhiên, vẫn còn nhiều nội dung quan trọng chưa được xác định trong kế hoạch như việc không định rõ nội dung và tiêu chí đánh giá cho hoạt động này, dẫn đến việc tổ chức và chỉ đạo thực hiện không mang lại kết quả tốt. Có nhiều yếu tố chủ quan và khách quan ảnh hưởng đến quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi. Qua

kết quả khảo sát, các yếu tố có ảnh hưởng nhất là: năng lực quản lý của cán bộ quản lý nhà trường, nhận thức của giáo viên và khả năng tổ chức hoạt động khám phá khoa học. Ngoài ra, các yếu tố như chương trình giáo dục, nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động, ngân sách, cơ sở vật chất, môi trường bên ngoài và đặc điểm của trẻ mầm non cũng tác động tới hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi.

Tài liệu tham khảo

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII.
- [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2020), Thông tư số 51/2020/TT-BGDĐT về việc Sửa đổi, bổ sung một số nội dung của Chương trình Giáo dục Mầm non ban hành kèm theo thông tư số 17/2009/TT-BGDĐT ngày 25 tháng 7 năm 2009 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, đã được sửa đổi, bổ sung bởi thông tư số 28/2016/TT-BGDĐT ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.
- [3] Nguyễn Thị Ngọc Châu, (2020), *Một số nghiên cứu về tổ chức hoạt động khám phá khoa học nhằm phát triển vốn từ cho trẻ 5 - 6 tuổi*, Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt, kì 1, tr.45-51.
- [4] Lê Thị Diệu, (2010), *Quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non trong thành phố Cà Mau*, Luận văn Thạc sĩ, Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh.
- [5] Hà Thế Ngữ - Đặng Vũ Hoạt, (1998), *Giáo dục học*, tập 1, NXB Giáo dục, Hà Nội.
- [6] Trần Thị Ngọc Trâm - Nguyễn Thị Nga, (2012), *Các hoạt động khám phá khoa học của trẻ mầm non*, NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
- [7] Hồ Thị Tường Vân, (2013), *Quản lý hoạt động khám phá khoa học cho trẻ 5 - 6 tuổi trong trường mầm non tại Thành phố Hồ Chí Minh*, Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh.

THE CURRENT STATE OF MANAGING SCIENCE EXPLORATION ACTIVITIES FOR KINDERGARTEN CHILDREN: A STUDY IN LUC NAM DISTRICT, BAC GIANG PROVINCE

Nguyễn Thị Tình*¹, Hoàng Thị Thái²,
Nguyễn Thị Yên³

* Corresponding author

¹ Email: tinhsp2002@gmail.com
Hanoi National University of Education
136 Xuan Thuy street, Cau Giay district,
Hanoi, Vietnam

² Email: hoangthithai79@gmail.com

³ Email: yennnguyenlinh79@gmail.com

Tam Di Kindergarten
Tam Di commune, Luc Nam district,
Bac Giang province, Vietnam

ABSTRACT: *This study investigates the management and implementation of science learning activities for children aged 5 to 6 in kindergartens located in the Luc Nam district of Bac Giang province. It is based on the basic theory framework of the management of science learning activities for children aged 5 to 6. Through the use of multiple-dimensional research methods, such as observation, questionnaires, and interviews with 115 teachers and 35 managers in kindergarten schools that were chosen, this paper shows how much teachers knew about the significance of science education for kids' cognitive, emotional, and social development. However, the difficulties with curriculum integration, human resources, and professional training are continuing maintenance problems. The article is also the basis for further studies to propose policy adjustments, allocate funds, and develop teacher preparation courses to maximize science inquiry activities in kindergarten education.*

KEYWORDS: Kindergarten education, science exploration, educational management, curriculum implementation, early childhood development, Luc Nam district, educational policy, teacher training.